

Handläggare
Linnea Kleiner
Telefon: 08-50820474

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2023-05-25

Remiss av motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/123

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har den 1 mars 2023 remitterat en motion om årliga registerkontroller till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden samt tre stadsdelsnämnder. Nämnden ska yttra sig senast den 16 juni 2023. Motionen har väckts av Linnéa Vinge (SD).

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar ge berörda nämnder i uppdrag att uppdra åt skolor, förskolor, fritidsverksamheter, idrottsförbund och föreningar, som är helt eller delvis kommunalt finansierade, att efterfråga årliga utdrag ur belastningsregistret av personer som arbetar nära barn och unga.

Linnéa Vinge (SD) menar att årliga registerutdrag av personer som arbetar i kontakt med barn och unga kommer förebygga sexualbrott mot barn samt kriminell rekrytering.

Mot bakgrund av statens offentliga utredningar från 2014 och 2019 och gällande lagstiftning anser inte förvaltningen att Stockholms stad kan avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga.

Stockholms stad kan istället exempelvis utreda möjligheter för alternativa metoder för att förebygga sexualbrott mot barn och kriminell rekrytering.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga. Motionen har väckts av Linnéa Vinge (SD). Remissen har skickats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd samt Skärholmens stadsdelsnämnd. Remissen inkom den 1 mars 2023 och nämnden ska yttra sig senast den 16 juni 2023.

Ärendet

Linnéa Vinge (SD) konstaterar i sin motion att barns och ungas trygghet och säkerhet alltid måste komma i första hand samt att stadens verksamheter behöver säkerställa att personer som arbetar med barn och unga är lämpliga för arbetet.

Motionären ser brister i att utdrag ur belastningsregistret endast lämnas i samband med nyanställning vid exempelvis skola eller förskola och inte under pågående anställning genom årliga registerutdrag.

Mot bakgrund av detta föreslår ledamoten att kommunfullmäktige beslutar ge berörda nämnder i uppdrag att uppdra åt skolor, förskolor, fritidsverksamheter, idrottsförbund och föreningar, som är helt eller delvis kommunalt finansierade, att efterfråga årliga utdrag ur belastningsregistret av personer som arbetar nära barn och unga.

Motionären anser att årliga registerutdrag av personer som arbetar i kontakt med barn och unga kommer förebygga sexualbrott mot barn samt kriminell rekrytering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Administrativa avdelningen i samverkan med Avdelning förskola, Social omsorg barn och unga samt Avdelning HR och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Uppgifter om den som lagförts för brott finns i belastningsregistret. I lag (1998:620) om belastningsregister finns bestämmelser som ger den enskilde rätten att få del av uppgifter ur belastningsregistret om sig själv.

Registerkontroll av personal

Arbetsgivare kan begära registerutdrag i samband med att de erbjuder anställning eller valt ut någon som ska anlitas i verksamheten. Enbart personer som arbetsgivaren har valt att anställa eller anlita ska visa registerutdrag.

Ett utdrag från belastningsregistret utgör endast en del av bedömningen om en person är lämplig för arbetet¹. Det finns inte någon rätt att kräva att personer som redan har anställts, anlitats eller tagits emot att visa nytt registerutdrag vid ett senare tillfälle².

Krav på registerkontroll

I vissa fall finns en skyldighet att personer som erbjuds anställning, praktik eller uppdrag inom kommunens verksamheter ska visa utdrag ur polisen belastningsregister.

Arbetsgivare som inte omfattas av den författningsreglerade registerkontrollen har inte någon uttrycklig rätt att begära att arbetstagaren visar upp ett registerutdrag. Avsaknaden av en sådan reglering innebär dock inte att det är förbjudet att begära att en arbetssökande själv begär ett registerutdrag i syfte att visa arbetsgivaren.

De lagar som reglerar registerkontroll i arbetslivet i stadens verksamheter är:

Lag	Verksamhet
Lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn	Stödboenden för barn och unga
Skollag (2010:800)	Förskola, grundskola och motsvarande skolformer, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan
Lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn	Verksamhet som innebär direkt och regelbundet arbete med barn
Lag (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder	LSS-insatser åt barn med funktionsnedsättning
Förordning (1999:1134) om belastningsregister	Psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda, vård av barn och ungdom samt tvångsvård av missbrukare

¹ [Information till arbetsgivare om registerutdrag, Polismyndigheten.](#)

² Registerkontroll i arbetslivet, Personalstrategiska avdelningen, 2021-11-18.

Statens offentliga utredningar

I den statliga utredningen *Registerutdrag i arbetslivet* (SOU 2014:48) föreslogs ett förbud mot att arbetsgivare begär att arbetstagare ska uppvisa eller överlämna ett utdrag ur belastningsregistret, om inte begäran har stöd i lag. Utredningen fann inte tillräckliga skäl för att föreslå några undantag från förbudet avseende arbetsgivare som i dag inte har rätt att få ta del av arbetssökandes uppgifter ur belastningsregistret³.

Utredningen *Belastningsregisterkontroll i arbetslivet - behovet av utökad författningsstöd* (SOU 2019:19) fastställde att antal begärda registerutdrag kraftigt ökar. Utvecklingen står i strid med lagstiftarens intentioner bakom enskildas insyns rätt i belastningsregistret och försämrar integritetsskyddet för arbetstagare och arbetssökande på arbetsmarknaden. Utredarna konstaterade att detta kan leda till att personer som avtjänat sina straff får svårare att försörja sig på den ordinarie arbetsmarknaden⁴.

Utredningen lyfte vikten av att ta hänsyn till den personliga integriteten och att registerkontroll måste framstå som proportionerlig i förhållande till sitt ändamål och till de motstående intressen som kan finnas.

Utredarna bedömde att en registerkontroll av en redan anställd person är avsevärt mer integritetskänslig för den enskilde än för den som söker en tjänst eftersom den har möjlighet avbryta processen om hen inte längre vill delta. Detta gäller särskilt om arbetsgivaren har möjlighet att genomföra en registerkontroll när som helst under en pågående anställning.

En sådan registerkontroll skulle innebära ett integritetsintrång för de anställda som inte kan motiveras. Den skulle även försvaga tilliten mellan arbetsgivare och arbetstagare, även om registerkontrollen skulle ske på i förhand bestämda tidsintervaller. Utredningen lämnade därför inte något förslag som tillåter löpande registerkontroll under pågående anställning⁵.

Däremot slog utredningen fast att arbetsgivaren bör beakta vilka andra möjligheter som finns att undersöka en arbetssökande bakgrund och vilken betydelse registerutdrag har för arbetsgivarens beslutsfattande⁶.

³ Registerutdrag i arbetslivet, SOU 2014:48, sid 11.

⁴ Belastningsregisterkontroll i arbetslivet, SOU 2019:19, sid 324.

⁵ Belastningsregisterkontroll i arbetslivet, SOU 2019:19, sid 168.

⁶ Belastningsregisterkontroll i arbetslivet, SOU 2019:19, sid 342.

Utredningen gav förslag på metoder för att motverka brott och kontrollera lämpligheter och pålitlighet för den som redan är anställd⁷, exempelvis:

- Utbildning om säkerhet
- Rutiner för introduktion av nyanställda och tillfällig personal
- Löpande uppföljning vid utvecklings- och medarbetarsamtal

Nytta och personlig integritet

En kontroll av uppgifter i belastningsregister är en avvägning mellan arbetsgivarens intresse och den enskildes personliga integritet. Vid begäran om registerutdrag anser förvaltningen att staden som arbetsgivare alltid behöver överväga nyttan av registerutdrag jämfört mot den enskildes personliga integritet.

Stockholms stads ställningstagande är att utdrag bara ska göras när lagstöd finns⁸. Vidare har Polismyndigheten fastställt att utdrag från belastningsregister inte syftar till årlig kontroll av personer som redan arbetar i organisationen⁹.

Personer som begått ett brott och avtjänat sitt straff bör även få möjligheter att återgå i sysselsättning. Arbetslöshet är en faktor som ökar risken för brottslighet och återfall i brott varför det finns ett samhällsintresse av att en tidigare dömd person ges chans att återgå i arbete¹⁰.

Samtidigt är det av yttersta vikt att personer som befinner sig i en utsatt situation skyddas från att utsättas för brott i stadens verksamheter.

Barnrättsperspektiv

Barnets bästa ska alltid vara vägledande vid stadens och den enskilda förvaltningens beslutsfattande och när åtgärder vidtas enligt barnkonventionens tredje artikel.

Förvaltningen anser att det är mycket viktigt att staden beaktar barnets bästa och säkerställer att barnen skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande när de vistas i stadens verksamheter.

En arbetstagare som erbjuds anställning, och inte har ett belastningsregister som innehåller uppgifter om påföljder för brott, kan under sin anställningstid lagföras för brott som gör den olämplig för sitt nuvarande arbete med exempelvis barn.

⁷ Belastningsregisterkontroll i arbetslivet, SOU 2019:19, sid 129-130.

⁸ Registerkontroll i arbetslivet, Personalstrategiska avdelningen, 2021-11-18.

⁹ [Information till arbetsgivare om registerutdrag, Polismyndigheten](#).

¹⁰ Sysselsättning under och efter fängelsestraff, BRÅ, sid. 7.

Förvaltningen bedömer därför att nuvarande lagstiftning försvårar stadens möjligheter att säkerställa barnets bästa, men bedömer att det ligger utanför stadens rådighet.

Jämställdhetsanalys

Årliga registerkontroller i enlighet med förslaget skulle syfta till att öka tryggheten för både flickor och pojkar. Samtidigt skulle registerutdragen krävas från samtliga berörda anställda, oavsett kön. Förvaltningen bedömer därför att förslaget inte skulle ha någon negativ innebörd för jämställdheten utan istället skulle kunna bidra till minskat våld och utnyttjande av barn.

Förslag

Mot bakgrund av statens offentliga utredningar från 2014 och 2019 och gällande lagstiftning anser inte förvaltningen att Stockholms stad kan avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga.

Stockholms stad kan istället exempelvis utreda möjligheter för alternativa metoder för att förebygga sexualbrott mot barn och kriminell rekrytering.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Anna Larsson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev Motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga, KS 2023/123
2. Motion om att avkräva årliga registerkontroller av personer som arbetar med barn och unga

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2023-05-09
Anna Larsson, Avdelningschef	2023-05-08